

" आयुष्य "

कधीतरी एका whatsapp वर वाचले होते. आयुष्य म्हणजे काय? तर माणूस जेव्हा जन्माला येतो, तेव्हा त्याचे नाव नव्यतं पण धास असतो, आधी ज्यावेळी तो मरतो, त्यावेळी फक्त त्याचे नाव असते, पण धास नव्यतो. धास आधी नाव राखले जे अंतर म्हणजेच आयुष्य. असे ऐकलं ८४ सोनी फ्रिडन झाल्यावर 'माणूस' जन्म मिळतो. आपल्याला आयुष्य किती असते? माहीत नाही, पण जे मिळालं, ते भरभरून जगून घेणे, इतकेच आपल्या हातात असते. आपण कांही करण्याचा संकल्प केला तर मग माझ आयुष्य कमी पडते. कावे सनीप खरे मांची एक कविता आहे. "जरा चुकीचे, जरा बरोबर बोलू कांही!

चला दोस्तो! आयुष्यावर बोलू कांही!! "

कांही जणांचे लक्षणपण स्वतःच जाते. कोवळ्या वयात जेव्हा त्या गोष्टी पण मिळत नाहीत. त्या मिळविण्यासाठी कष्ट करावे लागतात. काल वयात, अजाणपणी जेव्हा शिकण्याचे, खेळण्याचे, मोज करण्याचे वय असते, तेव्हा ठारजेच्या वस्त्र मिळविण्यासाठी संचर्ष करावा लागतो. मग नको त्या वयात प्रौढपणा येतो आधी वारतं "हे कुसले आयुष्य?" पण कांही जणांचे लक्षणपण इतके खूब्यात जाते की, लोक म्हणतात "तो? मां! सोन्याचा न्यामरा सोडात केडनचं जन्माला आला आहे." त्याला लिलया, त्रिजणने सर्व गोष्टी मिळतात, डेव्यमोज होते. सोडामुन डावू काईर पडायला अन्काडा, वस्त्र हातात इजर. असेही आयुष्य कांहीच्या वाट्याला येते. मग आपण नशीबाला दोष देतो. आयुष्य जगताना मनाचं तेव्हा संचर्ष करावा लागतोचं, पण त्या शिवाय मिळणाऱ्या गोष्टींचा आनंद मिळत नाही. दुःख झेतल्याशिवाय खुश्याचे भडत करत नाही.

आयुष्य एक कोडे वाटते. सोडवायला तेवढे थोडेच असते, मग ते खूप सोपे आहे. जगायला गेलेतर दुःखातही नुसतं आहे, तोड देता आलेतर, हिममत दाखविली तर संकटे पण झुल्लक वाटतात. तसे पचवायला गेले तर अपयश पण सोपे असते. इत्यादला गेलेतर बडणेही आपले असते. आयुष्यात येउन माणूस (मित्र का?) मिळवावीत, मुकमेकांची दुःखदुःखे मुकमेकांला होऊन करावीत. आयुष्य म्हणजे पत्त्यांचा खेळ मानला तर जिंकले पण मिळणे आपल्या हातात नसते. ते निसर्गाच्या हातात असते. पण मिळालेल्या पानांवर चांगला डाव खेळून खेळून सडा मिळविणे आपल्या हातात असते. मात्र या सडावर इतर कुण जाणे आधी अपयशानी वळखून न जाणे म्हणजे आयुष्य. आपल्या मनातील सर्व दुष्का पूर्ण झाल्यावर परमेश्वराची आठवणचं येणार नाही. आपले आयुष्य कसे देवारायचे? हे निसर्गाच्या

शतानं अस्यते, ती मिची कलाकृती आहे. पण त्याच्यात कोणते रंग किती आणी करणे? म्हायचे? हे आपल्या शतान असणे. आयुष्य एकदाच मिळते, ते इतके परापर संपते की, आपल्याला ते लक्षणच वाटायला लागते. पण मग ते आनंदाचे जगायला पाहिजे. संकटे घेऊनच दिवसांचीच असतात, त्याचा वेडाडक सामना करायला इवा. नाही घेऊनच जोडली तरी चालतील पण ती मनापासून जपा आणी जगा. त्याच्यावर स्वतःपेक्षा जास्त प्रेम करा. रागाला थारा देऊ नका. तो घातक आहे. कोणासाठी तरी जीव राखून, कांहीतरी करून घ्या, त्याचा आनंद मोठा असतो. मग आपण आपले आयुष्य भरभरून जगतो.

कुठेतरी वाचनात आले. आयुष्याचे ग्राहीत चुकले असे कधी म्हणू नये, ते कधीच चुकत नसतं, चुकलो तो चिन्हांचा वापर वेरीज-गजाबाकी, गुणाकार-भागाकार. ही चिन्हे योग्य पद्धतीने वापरली की, उत्तर मनासारखे येते. मुख्यतः जवळचे मातेवाईक, मित्र, आपतेष्ट यांना शतचा समजु नका, त्यांना कंसात द्यावे, कंसात सोडावेण्याची शेतोरी असली की, रागित कधीच चुकत नाही. बघा ना! आपल्याला झालेत त्रिकोन, चौकोन, लघुकोन, कारकोन, विशालकोन हे. सर्व कोन शिकविताना, पण जो आयुष्यावर उपयोगी पडतो, तो 'दुर्गोकोन' कधीच शिकविला जात नाही. एकमेकांविषयी बोलण्यापेक्षा एकमेकांशी बोलणे, दुसऱ्या स्वरूपात गौरवपूर्ण ठरू शकते. आयुष्याचे कलकललेले नसून वेळा केले. पण खरवडुऱ्याचे अकाउंट कधी जमलेच नाही. जेव्हा टोटल आली तेव्हा समजले की 'आठवण' सोडून कांहीच बॅलन्स ठरत नाही, खरोबर ना? खरचं ना?

आपले आयुष्य घेऊनच अन्नाचे पण भरघोस प्रेम घेतावे. आपल्या माणसांनी आपल्यावर जीव राखावा. इतक्यात जपून वापरावेत. माणसाला बोलणे शिकवायला - १-१३ वर्षे लग्नानंतर. पण आयुष्यात 'काय बोलवे' - 'कसे बोलवे' हे शिकवायला मग पूर्ण आयुष्य निघून जाते. दुसऱ्या डोळे चांगले असायला तर मुद्दी जगाच्या प्रेमान पडाल. पण दुसऱ्या वाणी शोध असेल तर हे जग दुसऱ्या प्रेमान पडाल. आयुष्यात नात्याला, प्रेमाला भार मंडव, जग दुसऱ्या प्रेमान पडाल. आयुष्यात नात्याला, प्रेमाला भार मंडव आहे. म्हणतात ना! "माते नसलेतरी चाहेल पण बंधन अन्नायला इवा. शेर नसलेतरी चाहेल पण संवाद अन्नायला इवा." कधीतरी झांतपणे कसून आयुष्याचा आढावा घ्या, म्हणजे कळेल की, आपण काय बोलले आणि काय मिळविले? असला अवधी तर ते पूर्ण करायचा प्रयत्न करा. दुसऱ्या, संकटे वापरला सारा आणी आहे यातला आनंद, सुख सोडून त्याचे मंडव जाणा. प्रेम इतके द्या की,

देवाण्याची ओंजळ कमी पडेल, जगाव्यचे जे जे राहून गेलेय ते ते जगा, कराव्यचे राहून गेलेय ते ते करा आणी आपले आयुष्य समुद्ध करा.

कावे मंगेश पाडगांवकरांची 'आयुष्या' वरची एक रूप सुंदर कविता आहे. त्यातला अर्थ मला रूप भावतो. 'आयुष्य' विधात्याच्या वरीतील एक पान आहे. टिकले तर दिवसे अव्यतं, लिहिले तर ठावी अव्यतं. डोवटचे पान 'मृत्यु' तर पाडिले पान 'जन्म' अव्यतो. - मधली पाले आपणव्य भराव्यची कारण ते आपले कर्म अव्यते. नाती जपव्यातं, आयुष्याचे मंथ विठव्यातं, जुळलेले सूर गवव्यातं मजा आहे. रोपतां मकरे आलो तरी जाताना सर्वांचे डोडन जाव्यात मजा आहे. रोपतां कांही भाणव्यचे नव्यते जाताना कांही नव्यव्यचे नव्यते, मजा हे आयुष्य कोणासाठी जगाव्यचे अव्यते? याच प्रश्नाचे उत्तर दोघाव्यासाठी जन्माला याव्यचे अव्यते. त्यावरव्याला आडेन म्हणून पडाव्याला डेतं, हुंनवाव्याला कोणी आहे म्हणून वडाव्याला येतं आणी व्यमजाव्याला कोणी आहे म्हणून चुकाव्याला डेतं. असेच लोक आपल्या नव्यव्यातं आहेन, म्हणून जगाव्यातं मजा आहे.

कॅप्टॉप-मोबाइलच्या डाव्यातं - - - - -

आयुष्याच्या चित्रपटाला 'Once more' नाही
इल्याइल्याइया वारणाच्या वारणां 'down load' करता येत नाही.
नफोनकोइया वारणाच्या वारणां 'delete' करता येत नाही
कारण हा रोजच्या तोय तो असणां 'Reality show' नाही.
म्हणून नव्यव्यांही प्रेमावे नागां. कारण 'आयुष्य' हा चित्रपट पुन्हा लावणार नाही. कोणीतरी म्हंरलयं - - - -

"आयुष्य अन्य जगावे की, मृत्युने पण म्हणावे "जग आपुन्नी, मी येईन नंतर"

व्हारीता देवापांडे
(9673854191)

'विरंगुळा' तयनगर सोसायटी
कोयना सोसायटी जवळ
संदरभर, खेड नाका
खातावा - 294009